

Jernucelj.

1.

Tri je imel. To so bili: Zefa, Tona, Franceljček. Pa rad jih je imel, da ni mogoče povedati. Toda skrival je in ni pokazal, da jih ima rad. Le včasih se mu je izdalo, kadar se je namreč na široko zasmel. Tedaj se mu je kakor posvetilo v dušo, in videlo se je, kako jih ima rad, vse tri... Oh, ta Jernucelj! In kako se je smejal, smejal!

Vdovec je bil po rajnki Marjeti, ki ji Bog daj dobro na onem svetu! Jernucelj je vedel, kaj vse se ima zahvaliti tej svoji rajnki Marjeti. Je pil in je že obupal nad seboj — pa je obljubil Marjeti, da ne bo nič več. In ni ga poskusil potem nikoli več, če tudi so mu ga ponujali, ko je hodil šivat po hišah. »Zavoljo rajnke!« si je zatrjeval na tihem, in se je premagal in odvadil.

Po Marjeti so mu ostali trije, kakor povedano. Zefa je imela deset let, Tona osem, Franceljček pa šest. Trije zvonovi: bim, bam, bom! Trije kljunčki: vedno lačni, vedno odprti... Doma pa bajta na griču, ki ji je streha kazala rebra, kakor da so romarji hodili mimo in nametali palic nanjo. Okrog bajte par bregov, ki bi bili morda rodili kaj malega, ko bi bil kdo, ki bi jih obdelal. Pa Jernucelj ni utegnil, ker je bil vedno okrog; Zefa, Tona, Franceljček so pa bili premajhni. Edino Jernuceljev brat, ki je bil v Ameriki, in se mu je zdaj reklo John, bi bil mogel kaj storiti, ko bi bil prišel iz Amerike. Pa se še ni mogel odločiti za to. Denar je pa pošiljal semintja in je priporočal, naj skrbijo, da se dom ohrani in hiša ne razkapa. Kolikor je Jernucelj mogel, je za to poskrbel; česar pa človek ne more, mu Bog ne zameri.

Jernucelj je torej šival. Ljudje so se kar trgali zanj, zato ker je bil krojač, dober in učen, da mu ga ni bilo para v okolici. Šestdeset let je bil star, pa je naredil obleko po starem ali po najnovejšem: kakor si hotel. Obljubljeno je pa imel in napovedano na deset krajev naprej. In v navado je prišlo, da so se par dni poprej, preden je imel priti Jernucelj k hiši, prikazali na pragu njegovi trije: Zefa, Tona in Franceljček. Zefa je šla naprej, zanj se je držal Franceljček, Tona je pa Franceljčka porivala... In so sedli k peči za vrata, kar tiho in brez besed; saj se je to razumelo samo po sebi. To je namreč pomenilo, da pride jutri ali pojutranjem oče za njimi. Zato so se jih povsod razveselili in so rekli:

»Ali zdaj bodo prišli pa k nam? Vendar enkrat! Ali so rekli?«

»So já rekli!«

»Kje pa zdaj šivajo?«

»Pri Tinčku,« je povedala Zefa.

»Ali imajo še veliko narediti?«

»Danes bodo Jakcu hlače, jutri pa Jernejčku vestjo in kamižolo,« je povedala spet Zefa, ker ona je najbolje vedela, kako in kaj.

Tona pa se je spela Zefi do ušesa in ji pošepnila:

»Ali veš; saj bodo Jakcu tudi kamižolo!«

Zefa pa o Jakčevi kamižoli ni hotela nič vedeti, zato ker za tisto oče niso bili nič gotovega obljubili... bo najbrž zmanjkalo blaga. In pa ker bi potem v dveh dneh pri Tinčku nití ne izdelali, ko bi jih mudila

še Jakčeva kamižola, in bi se to reklo, da bodo Zefa, Tona, Franceljček pri Kočarju kar tri dni naprej jedli in postavali:

»Ná, Franceljček!« je rekla Kočarica. Odrezala je veliko peto kruha, takega, ki je bil rumen in pisan po sredí in malo moker in sladak, zato ker je bil s suhimi hruškami potresen.

Franceljček je posegel, vtaknil v usta in pogledal zdaj na eno, zdaj na drugo stran, če sta Zefa in Tona tudi kaj dobili. Franceljček je silno rad jedel in bi bil od žalosti jokal, ako bi bil moral svoj kos deliti še z Zefo in Tono.

Tako so potem jedli in sedeli vsi trije in kaj malega pomagali pri hiši dva dni, včasih tudi tri.

Potem je prišel Jernucelj s svojo krojaško ropotijo (šivalni stroj je prinesel kar na hrbtu!) in se je široko začudil ob vratih:

»Lejte, lejte! Kdo so pa ti?«

In delal se je, kakor da jih ne pozna, Jernucelj nagajiv!

»Kdo so pa ti? Ti kuštrček, čigava si ti? Kar povej!«

To je veljalo Zefi, ki jo je oče prijel za kušter in ji zazibal glavo zdaj sem, zdaj tja — pa tako, da je z dlanjo pomagal, da ni bolelo...

Zefo je bilo sram, in se je smejala, pa nič rekla. Potem jo je Kočarica opogumila:

»Le reci, Zefa: vaša sem, ali me ne poznate?«

Nato se je Jernucelj začudeno spomnil in se udaril po čelu:

»Saj res! Saj to je naša Zefa! — Kaj pa tale?«

Zdaj je Tono prijel za nos.

»Jaz sem pa Tona,« je rekla ta skozi usta, ker — no, ker skozi nos ni mogla.

»Pa ne da bi bila ti naša Tona?« — »Mhm!«

»Lej, lej! Saj res! — Potem je pa tale fant naš Franceljček?«

»Sem já!«

In Franceljček je stegnil roke in se kakor mačka oprijel Jernuceljeve kamizole in splezal z rokami in nogami gor do pod vratú tako visoko, da je mogel svoje debelo lice zariti v očetovo brado, ki je bila vsa bela in je tako prijetno rezala v lice.

»Hahaha!«

In tedaj se je Jernucelj zasmel tako na široko in tako na globoko, kot se je le Jernucelj znal smejati.

»Ti moj fant debeli, ti! Hahaha!«

2.

Oj, in kako se je Jernucelj znal smejati, dokler ga niso začele zadevati nesreče! Usta je odprl na široko, da se mu je kôt ustnic zatégnil celó preko zadnjega kočnika, ki mu je bil še ostal v ustih. Nos se mu je poploščil, lica so se mu nakročila v široki kepi, oči pa so se zaprle in le skozi ozko špranjo med vekami so gledale nagajivo in razposajeno v svet.

»Hahaha! Hahaha!«

Tak je bil, odkar so ga ljudje poznali. Ni se bril in ni se staral, ni izgubljal dobre volje, pa naj ga je zadevalo hudo ali dobro... Toda, kar ga je zadelo v poznejšem življenju hudega (o tem bomo povedali), mu je pač za hip pregnalo njegov veseli smeh z lic, mu ga vtisnilo, rekli bi: oddrobilo — toda trajno pregnati mu ga ni moglo.

Najprej ga je zadelo z Tono. Takrat so namreč razsajale ošpice med otroki. Tona je čutila, da jo boli glava. Tudi mrazilo jo je, in nič ni bila tako vesela kot sicer. Toda — ali je mogla doma ostati, ko sta Zefa in Franceljček hodila po hišah? Držala se je pokonci, dokler se je mogla. Zefa in Franceljček sta jo vlačila s seboj še potem, ko je bila že vsa rdeča v obraz — tako dolgo, da je neko jutro ostala pri

Polonovcu, ker ni mogla več naprej. Zvečer jo je Jernucelj nesel domov, a drugo jutro je moral spet v šivanje. Sosedovo Špeluzo je naprosil, da je ostala pri Toni. Tudi Zefa in Franceljček sta ostala doma.

»Zefa bo Špeluzi pomagala; Franceljček, ti boš pa hodil meni pravit, kako je s Tono.« Tako je odločil Jernucelj.

In Franceljček je obljubil, da bo hodil.

Takole opoldne, ko sta bila Zefa in Franceljček lačna, je rekla Zefa:

»Franceljček, zdaj pa le pojdi in povej, da je Toni vroče in da čudno govori.«

»Pa ni treba praviti, da bo umrla!« je dostavila Špeluza.

In Franceljček je šel in je povedal, da Tona čudno govori in da nič ne je in pa da ne bo umrla. On pa in Zefa, da sta lačna, ker sta snedla ves kruh že zjutraj.

Gospodinja, kjer je šival Jernucelj, je to razumela in je naložila Franceljčku kruha in sadja zanj in za Zefo; za Tono je pa dala v lončku sadjeve vode, da bo pila.

Špeluza je pa oskrbela vse drugo, kar je bilo potrebno.

»Po gospoda bom šla,« je rekla, »kadar bom videla, da je otrok pri koncu, in pa cerkovniku Juriju bom šla povedat, kadar bo otrok umrl. Kadar bo otroku zazvonilo, bo pa že slišal, da bo pustil šivanje in prišel... Čemu bi poprej puščal šivanje, ko ljudje želé obleke za Veliko noč!«

In ko je potem Tona res umrla, je šla Špeluza k cerkovniku Juriju, Franceljček pa k očetu.

Franceljček je obstal sredi med vrati in je jokal. Ko ga je oče vprašal, čemu joka, je rekel, da zdaj Tona nič več ne gleda in da Špeluza pravi, da je umrla.

»Umrta —?« je kliknil Jernucelj, in glas mu je bil tako poseben, da se je Franceljček zbal in je hotel pobegniti. Jernucelj pa je vrgel šivanje od sebe, popravil si obleko, odprhnil nekaj bate in smeti raz kamižolo in prijel Franceljčka zo roko, da gresta domov. V tistem je tudi zazvonilo pri fari z manjšima dvema.

»Ali slišiš, Franceljček? Bim, bom — bim, bom... To pomeni, da sta zdaj samo še dva: ti in Zefa. — Težko hodiš, jeli? — Na, zlezi mi na roko. Takole! — Hahaha! — Ti moj fant ti, debeli!«

Hotel se je zasmejati, kot se je vselej zasmel, kadar je rekel Franceljčku »fant debeli«. Pa to pot mu usta niso hotela narazen, in lice in oči mu je vleklo bolj na dolgost ko v širokost...

Med potjo je zavil k Zrimcu na vasi, kamor že ni bil zavil, da že sam ni več pomnil, od kdaj. V Zrimu so namreč prodajali žganje.

»Hahaha!« se je silil smejati in hodil po gostilni gor in dol. In Franceljčka je nosil na roki in je bil naročil že drugo merico. »Hahaha! Tri sem imel, ali slišiš ti, Zrimec? Tri zvonove: bim, bam, bom... Zdaj sta še dva! Bim — bom — bim — bom! Ali ne pojeta lepo? Kaj? — Hahaha! O ti moj fant ti, debeli!«

(Nadaljevanje.)